

Lijsttrekkersdebat in org. van Toneelhuis en ARIA (Universiteit Antwerpen)

10 september 2024_20u @Bourla

Verbeelding werkt, dat weten we. Laten we daar nu even gebruik van maken. Ik neem jullie mee op wandel.

We staan recht en schuifelen tussen de rijen velours naar de vestiaire, nemen onze jas en gaan via de trappenhal naar beneden. Eenmaal uit de Bourla lopen we - links- of rechtsom, dat mag u kiezen - richting het Theaterplein.

Onder de immense luifel aanschouwen we het imposante gebouw, waar de Stadsschouwburg en het paleis zij aan zij gehuisvest zijn. Groot, en symbolisch voor de ambitie om veel publiek te ontvangen: kinderen, jongeren en volwassenen, liefhebbers van dans, muziek en theater. Symbolisch is dit gebouw - en haar onzekere toekomstplannen - ook voor de zorg die culturele infrastructuur nodig heeft. We mogen haar niet in de uitverkoop zetten. We moeten onze cultuurhuizen soigneren. Niet alleen vanuit de wil om architecturale statements te maken, maar vanuit het geloof dat kunst een gezonde plek moet krijgen om in te gedijen: optimaal toegankelijk voor het publiek, goed onderhouden door trotse beleidsmakers met vertrouwen in de culturele organisaties, en zo uitgerust dat kunst er volledig tot haar recht komt.

Dat “tot haar recht komen” zit niet alleen in de zorg voor kwaliteitsvolle presentatieplekken. Het zit ook in de zorg voor voldoende andere ruimtes: ateliers, repetitiekoten, makerslabo's. Plek naast de scène, waar kunstenaars hun werk kunnen vormgeven. De vraag is groot, de vierkante meters beperkt en de prijs vaak hoog. Wandelt u nog even met me mee? Want... er ligt een gouden opportuniteit in de Seefhoek: de Stuivenbergsite.

Deze site kreeg een ambitieus renovatieplan op lange termijn, maar wordt minstens de komende twee jaar deels opengesteld voor creatie: repetitielokalen voor muzikanten en ateliers voor beeldend kunstenaars. Een tijdelijke invulling dus, maar een perfect voorbeeld voor wat we bedoelen. We uiten dan ook de expliciete hoop dat deze ateliers hier - én in toekomstige herbestemmingsprojecten - blijvend terug te vinden zullen zijn.

Laat ons nog een stukje verder wandelen door 2060. We zien pleintjes, parken en braakliggende terreinen die nog een invulling moeten krijgen. Het zijn 'lege plekken' waarop iedereen eigen dromen kan projecteren. Lege ruimtes prikkelen de verbeelding en doen fantaseren over mogelijkheden zoals een wit blad papier dat doet bij

een tekenaar. De leegte staat symbool voor inspiratie, experiment, onderzoek, en is zo het vertrekpunt voor menig kunstenaar.

Ruimte geven aan kunst is ook ruimte geven aan dit experiment - zonder resultaatsverbintenis. Het is een ondersteuning vanuit enthousiasme en vertrouwen dat iets wel zal gaan groeien, zolang je het niet beknot in haar autonomie, in regelgeving, of in te beperkte budgetten.

Houden jullie kuit het nog vol? We passeren Park Spoor Noord richting Stormkop, het Bos en het MAS. Denk deze plekken naast de cultuurhuizen waar we op onze wandeling niet kunnen stilstaan: het Fotomuseum, Rataplan, Het Modemuseum, M HKA, De Studio, Monty, DE SINGEL, wpZimmer, Blikfabriek, de lijst is eindeloos... en besef: hier werken veel kunstenaars, die bekend zijn over de hele wereld. Schilders, acteurs, modeontwerpers, beeldhouwers, muzikanten, fotografen, architecten, schrijvers, noem maar op... Ze bevolken mee "Antwerpen Kunstenaarsstad". Het zijn vakmensen die hier niet alleen hun werk publiek maken, maar die ook kennis en ambacht doorgeven aan nieuwe generaties. En zo komen we ook tot onze vermaarde kunstscholen - de Academie, het Conservatorium, Sint Lucas. Ze trekken studenten aan van over de hele wereld. Hun ontwikkelingstraject start onder de vleugels van een kunstdocent en krijgt in een later stadium mee vorm door het cultuurbeleid van de stad.

We wandelen langs het water, langs de restanten van Onderstroom, en keren zo weer terug naar het centrum. Zwervend door de oude straten van de binnenstad, langs het Letterenhuis, richting de Wolstraat. Want daar bevindt zich Ercola... van oudsher een broedplaats die menig kunstenaarshart sneller doet slaan. We mogen hen niet loslaten, noch deze plek, noch haar inspirerende bewoners.

De laatste etappe van onze wandeling leidt recht naar het Stadhuis. Hier krijgt het kunstenveld vorm in politieke beslissingen. We staan voor de deur te trappelen. Mogen we verwachten dat dit de plek is waar de toekomst ruimte krijgt? Waar er niet alleen kort op de bal gespeeld wordt, maar ook nagedacht wordt over de lange termijn?

We geven jullie ter inspiratie graag een souvenir mee van onze wandeling samen:

Afgelopen zomer schreef het Antwerpse kunstenveld - verenigd in het Antwerps Kunstenoverleg - een memorandum: reflecties en dromen voor een gezamenlijk cultuurbeleid in de stad. Het memorandum is een uitgestoken hand richting het nieuwe stadsbestuur om samen de vragen en noden van vandaag om te zetten in de daden en innovatieve plannen van morgen. De urgentie is er, het potentieel om tot resultaat te komen in deze fantastische stad, ook.

Namens het Antwerps Kunstenoverleg,

Bedankt voor uw aandacht!